

C-156/24. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2024. február 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Corte suprema di cassazione (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2024. február 2.

Felülvizsgálatot kérelmező fél:

STM srl.

Ellenérdekű fél:

Ministero della Giustizia

Az alapeljárás tárgya

Olyan ítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem, amelyben megállapítást nyert, hogy még a lehallgatási eszközök államügyészségnek történő bérbeadásáért fizetendő összegek késedelmes megfizetése esetén sem számítható fel a dlgs. n. 231/2002 (231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) szerinti késedelmi kamat, mivel a felek (bérbeadó cég és Ministero della Giustizia [igazságügyi minisztérium, Olaszország]) közötti jogviszony nem minősíthető kereskedelmi ügyletnek.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikkén alapuló kérelem, amelynek tárgyát az uniós jognak, különösen az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének, a Charta 47. cikkének, valamint a 2011/7/EU irányelv 2. cikke 1 és 2. pontjának és 10. cikke (1) bekezdésének az értelmezése képezi.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Úgy kell-e értelmezni a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt elvét, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében rögzített, a hatékony jogorvoslathoz és a [tisztességes] eljáráshoz való alapvető jogot, valamint a 2011/7/EU irányelvet, különösen az irányelv 2. cikkének (1) bekezdését és 2. cikkének (2) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely: i. kizárja, hogy az ügyészségek kérésére a bérbeadók által díjazás ellenében nyújtott szolgáltatások az irányelv értelmében vett „kereskedelmi ügyleteknek” minősüljenek; ii. következképpen az irányelv által előírt kamatszabályozásból kizárja a bérbeadók ügyészségek részére teljesített szolgáltatásai vonatkozásában fennálló követelését?

2) Úgy kell-e értelmezni a lojális együttműködés EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt elvét, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében rögzített, a hatékony jogorvoslathoz és a [tisztességes] eljáráshoz való alapvető jogot, valamint a 2011/7/EU irányelvet, különösen az irányelv 10. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás vagy gyakorlat, amely nem ír elő konkrét határidőt a szolgáltató részére fizetendő díjak rendezésére és/vagy amely azt is előírja, hogy e jogok kizárólag a decreto del Presidente della Repubblica n. 115/2002 – Testo Unico in materia di spese di giustizia (az igazságügyi kiadásokra vonatkozó egységes szövegről szóló 115/2002. sz. köztársasági elnöki rendelet) révén előírt jogorvoslati lehetőségek, konkrétan kizárólag a fizetési meghagyással szembeni ellentmondás jogorvoslati eszközével gyakorolhatók?

Az uniós jog hivatkozott főbb rendelkezései

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2000. június 29-i 2000/35/EGK európai parlamenti és tanácsi irányelv: (5), (7) és (9) preambulumbekkezdés

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv: a 2. cikk 1. és 2. pontja és a 10. cikk (1) bekezdése, valamint a (3) és (4) bekezdés

Az Európai Unió Alapjogi Chartája: 47. cikk.

A nemzeti jog hivatkozott főbb rendelkezései

A decreto legislativo del 9 novembre 2012, n. 192 – Modifiche al decreto legislativo 9 ottobre 2002, n. 231, per l'integrale recepimento della direttiva 2011/7/UE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali, a norma dell'articolo 10, comma 1, della legge 11 novembre 2011, n. 180 (a 2011. november 11-i 180. sz. törvény 10. cikke 1. bekezdésének

megfelelően a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/7/EU irányelv teljes átültetése céljából a 2002. október 9-i 231. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet módosításáról szóló, 2012. november 9-i 192. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet, a GURI 2012. november 15-i 267. száma) révén naprakésszé tett decreto legislativo del 9 ottobre 2002, n. 231 – Attuazione della direttiva 2000/35/CE relativa alla lotta contro i ritardi di pagamento nelle transazioni commerciali (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2000/35/EK irányelv végrehajtásáról szóló, 2002. október 9-i 231. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet, a GURI 2002. október 23-i 249. száma; a továbbiakban: 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet): 1–5. cikk

Decreto del Presidente della Repubblica del 30 maggio 2002, n. 115 – Testo unico delle disposizioni legislative e regolamentari in materia di spese di giustizia (az igazságügyi kiadásokra vonatkozó törvényi és rendeleti rendelkezések egységes szövegéről szóló, 2002. május 30-i 115. sz. köztársasági elnöki rendelet, a GURI 2002. június 15-i 139. számának rendes melléklete; a továbbiakban: TUSG):

168. cikk: „1. Az igazságszolgáltatásban közreműködők járandóságainak rendezése az eljáró bíró indokolással ellátott fizetési meghagyása révén történik. 2. A meghagyást közölni kell a kedvezményezettel és a felekkel, köztük az ügyésszel, és az ideiglenes végrehajtható okiratnak minősül.”

168-bis. cikk: „1. A decreto legislativo 1° agosto 2003, n. 259 (2003. augusztus 1-jei 259. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 96. cikkében említett szolgáltatásokkal és az e szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos kiadásokat a lehallgatási műveletek végzésének engedélyezését kérő vagy azt engedélyező ügyész fizetési meghagyással haladéktalanul rendezi. [...] 3. A fizetési meghagyással szemben a 170. cikk értelmében ellentmondás terjeszthető elő”, valamint

170. cikk: „1. Az igazságszolgáltatásban közreműködő javára hozott fizetési meghagyással szemben [...] a kedvezményezett és az eljárásban részt vevő felek – köztük az ügyész – ellentmondást terjeszthet elő. Az ellentmondást a decreto legislativo 1° settembre 2011, n. 150 (2011. szeptember 1-jei 150. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 15. cikke szabályozza.”

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A Tribunale di Catanzaro (catanzarói bíróság, Olaszország) fizetési meghagyásával felszólította az igazságügyi minisztériumot, hogy a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 4. és 5. cikke alapján – telefonlehallgatásra és megfigyelésre szolgáló elektronikus berendezések STM srl által több államügyészség részére történő bérbeadására irányuló tevékenység díjazása jogcímén – fizessen meg e cég javára késedelmi kamatot is tartalmazó összegeket.

- 2 Az igazságügyi minisztérium ellentmondást terjesztett elő a Tribunale di Catanzarónál (catanzarói bíróság), amely ítélettel visszavonta a fizetési meghagyást, és az STM javára késedelmi kamatot nem tartalmazó követelést ismert el. Ugyanis úgy ítélte meg, hogy a telefonlehallgatásra és a megfigyelésre irányuló szolgáltatások nem a 231/2002. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendeletben meghatározott kritériumok alapján díjazott kereskedelmi ügyletek közé, hanem az igazságszolgáltatásban közreműködőnek a TUSG 168. és azt követő cikkeiben meghatározott kritériumok alapján díjazott tevékenységei közé tartoznak.
- 3 A megtámadott elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság helybenhagyta. Az STM a másodfokú ítélet felülvizsgálata iránt kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 4 **A felperes társaság álláspontja szerint** berendezés-bérbeadási szolgáltatásainak nyújtása ár megfizetése ellenében történő szolgáltatásnyújtásként a 2011/7/EU irányelv értelmében vett kereskedelmi ügyletnek minősül, ezért késedelmes fizetés esetén képesnek kell lennie késedelmi kamat felszámítására.
- 5 E minősítést nem zárja ki az, hogy a szolgáltatást ügyész igényli. Ugyanis ez utóbbi azáltal, hogy engedélyezi a lehallgatásra szolgáló készülékek használatát, valójában elfogadja a szállító cég ajánlatát, ezáltal olyan szerződéses jogviszonyt hoz létre, amelyre a kötelekre és szerződésekre vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni.
- 6 Még ha a szóban forgó jogviszonyt ezzel szemben közjogi jellegűnek is kell minősíteni, ezért az igazságügyi kiadásokként történő kifizetést jogszabályi kötelezettség indokolja, a bérbeadót mindenesetre megilleti a késedelmi kamat, és követelését a TUSG által konkrétan előírt eszközöktől, vagyis a fizetési meghagyástól eltérő eszközökkel is érvényesítheti. E meghagyást ugyanis a meghozatalát követően a) kizárólag a féllel közlik, nem hiteles példányban, így ha a hitelező végrehajtást kíván indítani, először végrehajtható példányt kell szereznie a költségek megelőlegezése mellett; b) az nem vonatkozik a (törvényes vagy késedelmi) kamatokra, és c) azzal szemben kizárólag az egységes szöveg 170. cikke szerinti ellentmondás terjeszthető elő. Ezenkívül d) a fizetési meghagyás meghozatala nincs határidőhöz kötve.
- 7 Ezzel szemben az **igazságügyi minisztérium álláspontja szerint** egyrészt a magánesezközök használatát engedélyező aktus a közhatalomnak a hatóság általi gyakorlását képezi, másrészt pedig az ügyész nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy szerződésben kötelezze a hatóságot.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 8 A lehallgatás költségeinek besorolására 2004-ig nem vonatkoztak kifejezett rendelkezések. A TUSG legge n. 311/2004 (311/2004. sz. törvény) révén beiktatott 5. cikke 1. bekezdésének *i-bis.* pontja az államkincstár által – megelőlegezett – megtérítendő költségek között feltüntette mind a telefonszolgáltatókat jogszabály alapján terhelő nyomon követési tevékenységekkel kapcsolatos kiadásokat, mind pedig az e tevékenységeket szolgáló kiadásokat. A TUSG-nek a dlgs. n. 120/2018 (120/2018. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelettel) beiktatott 168a. cikke a kiadások e két fajtájának a TUSG 168. cikke szerinti bírósági meghagyás útján történő rendezését írta elő.
- 9 A Corte di cassazione (semmitőszék, Olaszország) állandó ítélezési gyakorlata szerint ez a jogalkotói választás a jogalkotó arra irányuló szándékáról tanúskodik, hogy a) a berendezések magánszemélyektől történő bérlését, valamint az alkalmazottak esetleges szolgáltatását is a büntetőeljáráshoz szorosan kapcsolódónak tekintse, és b) az ehhez kapcsolódó kiadásokat mind a kifizetés, mind pedig az ellentmondás szakaszában szabadon meg nem tárgyalt rendkívüli kiadásokként tüntesse fel az igazságügyi kiadások között. A szóban forgó kiadásokat ezen iránymutatás szerint kizárólag az eljáró ügyész, „haladéktalanul” (168-*bis.* cikk), a TUSG 170. cikke szerinti ellentmondás hiányában jogerősen végrehajthatóvá váló, indokolással ellátott olyan határozattal rendezheti, amely a TUSG 171. cikke értelmében a kiadás megfizetésének jogcímét képezi.
- 10 Az eljáró tanács álláspontja szerint azonban e megközelítés a bérbeadó hatékony bírói jogvédelme korlátozásának kockázatával jár, mivel a TUSG-re való kizárólagos utalás miatt a bérbeadó adott esetben nem érvényesítheti a követeléseit fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem útján. Következésképpen a jelen ügy felpereséhez hasonló társaság nemcsak hogy nem jogosult késedelmi kamatokra, hanem annak indokai gyakran jelentős késedelemmel nyernek elismerést (a TUSG semmilyen határidőt nem ír elő a fizetési meghagyás hatáskörrel rendelkező bíróság általi kibocsátására vonatkozóan), annak ellenére sem rendelkezik jogcímekkel arra, hogy követelésének védelmét elősegítse, hogy az elismerést nyert (a fizetési meghagyást nem küldik meg teljes egészében), és kizárólag a TUSG 170. cikkében e célból kifejezetten előírt módon kérdőjelezheti meg a kifizetés összegét.
- 11 A Corte di cassazione (semmitőszék) állandó ítélezési gyakorlatából mostanáig következő e megállapítások a jogvitában eljáró tanácsban kétségeket ébresztenek e gyakorlatnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően. Ugyanis megállapítható, hogy a) az ellentétben állhat a nemzeti jog által átültetett, a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésre vonatkozó uniós jogszabályokkal, valamint b) konkrétan sérti a 2011/7 irányelv 10. cikke (1) bekezdését, amelynek értelmében a hitelező számára lehetővé kell tenni, hogy a fizetési meghagyás meghozatalát követő 90 napon belül

végrehajtható okirattal rendelkezzen, végül pedig c) ellentétes a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való alapvető joggal (a Charta 47. cikke).

Ezért e tanács a releváns szabályozás előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő értelmezését kéri.

- 12 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a felperes egy panasza következtében az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegési eljárás van folyamatban Olaszországgal szemben [INFR (2021) 4037]; az Európai Bizottság ugyanis úgy véli, hogy az olasz jogszabályok – azáltal, hogy a szóban forgó berendezések bérbeadását nem sorolják a kereskedelmi ügyletek közé – megfosztja a szolgáltatást nyújtó cégeket a késedelmes fizetésekről szóló irányelvből eredő védelemtől.

Ezen eljárásra, valamint a bérbeadó cégek és az ügyészségek közötti jogvita terjedelmére tekintettel az előzetes döntéshozatal iránti kérelem gyorsított eljárásban történő elbírálását kéri.